

Szerkesztőség

Arad, Acsév-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre 1080 Lej
Fél évre 540 Lej
Negyed évre 270 Lej
Havonta 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Idegen állampolgár.

Ez a két szó eszedőkkel ezelőtt nem rejtett magában semmit, ami félelmet, bizonytalanságot, állandó molesztálást jelenthetett volna. Az idegen állampolgár ezelőtt, ha nem volt káros a társadalomra, ha produktív munkát végzett, ha családi körülményei tartották azon a helyen, szívesen látott vendége volt minden államnak, mert ha békében hagyták élni, dolgozni, mindig a legjobb híret terjesztette annak az államnak, amely munkát, megélhetést, életkeretet adott neki. Ez jó és egészséges állapot volt és jó és egészséges politika volna ma is. Ezt belátják mindenütt, csak nálunk jelent retteget, szenvedést, bizonytalanságot annak, aki meg van bélyegezve ezzel a két szóval: Idegen állampolgár.

A bürokrácia tespedtsége, a hivatalokban tapasztalt rendetlenségek hatványozták meg Romániában az idegen állampolgárok számát. Sok-sok ezren saját hibájukon kívül nem szerezhették meg az állampolgárságot, holott itt születtek, itt nevelkedtek, megfelelő időben kérvényezték is állampolgárságukat, de a kérvény a bürokrácia lassan örülő malmában elporladt, vagy megsemmisült. Ezekkel és ezekkel történt meg, hogy azért nem kapták meg állampolgárságukat, mert az ügyeket intéző hivatalnok elfelejtette kérvényüket beiktatni.

Vannak olyanok, akiket a sors, a végzet, a megélhetés, a családi körülmények ehhez a földhöz kötik. Itt nem akarnak mást, mint nyugodtan, becsületesen élni, munkálkodni önmagukért, családjukért és minden ilyen ember az állam jóvoltáért is dolgozik. Az ilyen idegen állampolgárok teljesítik összes polgári kötelezettségeiket. Rendesen fizetik adójukat, katonai szolgálatot teljesítenek, viselik az összes terheket, de idegen állampolgárok és csak azért, mert valóban rajtuk kívül álló okokból, a határon túl születtek. Vajjon a szeszélyes rendeletek kaoszából mikor fog egy felszínre kerülni, amelyik azt mondja: Hagyd itt házádat, vagyonodat, egzisztenciádat, kerekedj fel családoddal és indulj vissza oda, ahonnan eszedőkkel ezelőtt jöttél el oda, ahová már nem köt semmi, ahol csak a nyomor, a szenvedés vár rád.

Ez a félelmetes bizonytalanság minden évben felül a fejét. Rendelet szerint szeptember végén ismét ellenőrzi Románia területén az idegen állampolgárokat, megtekintik okmányait és felülvizsgálják, hogy milyen jogon tartózkodnak az ország területén. Ezeknek az ellenőrző bizottságoknak nem lehet más kötelességük, mint hogy elsősorban az ország érdekében, másodsorban humánus emberi szempontokat figyelembe véve, bírálják felül az idegen állampolgárok okmányait. Azokat, akik hasznos, produktív munkát végeznek, akiket idekötnek a családi és anyagi okok, hagyják békében, nyugodtan dolgozni. Meglássák, ezek az emberek hátság és jó polgárai tudnak lenni az államnak. Azokat, akik parazitái a társadalomnak, vagy akik a menedékjogot romboló célokra akarják felhasználni, irgalmatlanul ki kell utasítani. Azonban vigyázni kell az elbírálásnál, amelynek nem szabad másnak lenni, mint becsületesség és elfogulatlan.

Nem akadt szónoka a Népszövetség ülésének.

Kinos incidens a mai ülésen. — Kritika a kisebbségi kérdés kezeléséről. — Cáfolják Chamberlain visszavonulásának hírére. — A horvát parasztpárt nem küld külön delegációt Genfbe.

(Az Aradi Közlöny genfi tudósítójának távirata.) Feltűnést keltő esemény történt a Népszövetség tegnapi közgyűlésén. A megállapított ügyszabvány szerint tegnap délután négy órára volt kitűzve a közgyűlés, amelyen elsősorban a főtthkari jelentéshez kellett volna hozzászólni. Ekkor az a meglepetés történt, hogy a vitához egyetlen szónok sem iratkozott fel. Az elnök többször felszólította a tanácsstagokat, szóljanak hozzá a jelentéshez, azonban ennek dacára senki sem jelentkezett. A kinos helyzetnek Zahle elnök azzal vetett véget, hogy berekesztette az ülést, amelyet mára halasztott el.

Az eset nagy feltűnést keltett népszövetségi körökben, miután a Népszövetség fennállása óta ezuttal először történt meg az, hogy az általános vitának nem akadt szónoka. Sokan az elnököt hibáztatták a kinos szituációért, mert — szerintük — Zahle-nak előzőleg meg kellett volna győződnie arról, elegendő szónok iratkozott-e fel. Az incidenst azzal is magyarázzák, hogy a kisebb államok delegátusai előzékenységből arra vártak, hogy először a nagyhatalmak képviselői szólaljanak fel. A közgyűlés berekesztése után az elnökség zárt ülést tartott.

Ma délelőtt fél tizenegy órakor megnyílt a konferencia, amelyen Belaerts holland delegátus a Kellogg-paktumot méltatta, majd kiemelte a döntőbíráskodások fontosságát. A kisebbségi problémára tényleg hangoztatta, hogy ez a kérdés igen kényes és Európa békéje szempontjából igen fontos. Az az eljárás, amelyet a Népszövetség eddig a kisebbségek panaszaival kapcsolatban folytatott, fogyatékos. Az ülésterem karzata ma zsúfolva volt közösekkel, amelynek sorában Bernard Shaw, a világhírű angol író és felesége is helyet foglaltak.

A Népszövetség főtthkára egyébként ma a következő táviratokat küldötte el Chamber-

lain angol és Stresemann német külügyminiszterekhez:

Van szerencsém közölni, hogy a Népszövetséget nagy sajnálattal tölti el az a tény, hogy Ön nem tud a mostani ülészakon megjelenni és őszinte reményének ad kifejezést, hogy egészségi állapota rövidesen helyre áll.

A Petit Parisien jelenti, hogy londoni hivatalos körök erőiesen cáfolják azt a hírt, hogy Chamberlain külügyminiszter lemondási szándékkal foglalkozik. Chamberlain állapota különben javult és a Vigo-ból érkezett legutóbbi híradás szerint a külügyminiszter jelentősen jobban érzi magát.

A párisi jelentések szerint az Excelsior úgy értesül, hogy Briand és Müller-Franken, eszmecsereje után az összes rajnai megszálló hatalmak és Németország delegátusai ülést tartanak. Lehetséges, hogy a nagyköveti értekezleten képviselt valamennyi hatalmat felszólítják az ülésen való részvételre.

A londoni jelentések szerint a Daily Telegraph azt írja, hogy Seipel osztrák kancellár megkísérelte Genfben az olasz-francia aggodalmak eloszlatását a csatlakozás kérdésében. A kancellár továbbá közölte Scialojával, hogy nincsen szándékában a déltől olasz feunhatóság kérdésébe beavatkozni.

Belgrádból jelentik, hogy a horvát parasztpárt eddigi tervével ellentétben, nem küld külön delegációt Genfbe. Hír szerint a koalíció tegnap azzal a tervvel foglalkozott, hogy külön panaszbizottságot küld a Népszövetség elé, azonban Pribicsevics leszerelte az akciót.

Genfből jelentik: A Népszövetség mai ülésén Under svéd delegátus a döntőbíráskodás illetékességéről beszélt és azt ajánlotta, hogy ha e tekintetben kétségek merülnének fel, akkor az illetékesség kérdésének eldöntését bízzák a hágai döntőbíráskodásra. Ezután élesen kritizálta azt a tévtelenséget, amit a Népszövetség a leszerelés ügyében tanusított.

Nem mernek nyilatkozni a petroleumpanama szereplői.

Elővezetési parancs a tanuk ellen. Averescu a liberálisokat okolja a késlekedésért. Micescunak szenzációs adatai vannak, de büntellenséget kér a nyilatkozók számára.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának telefonjelentése.) Ma folytatták a petroleum-panamában a vizsgálatot. Manolovici, Burdan, Jonescu és Tiseanu tanuk, akiket a vizsgálóbíró megidézt, nem jelentek meg és ezért elővezetési parancsot adtak ki ellenük. Kihallgatták Lacey Villiamot, a Sylvana részvénytársaság vezérigazgatóját, aki előadta, hogy hogyan vásárolta meg egy angol szindikátus az Eldorado petroleum-területeit. A vételár hatvan millió lej volt és kétezer font értékű részvény. Az Eldorado megkapta az első részletet, még pedig husz milliót. A második részlet augusztus 20-án volt esedékes, de a botrány kitörése következtében, az angolok megtagadták a részlet kifizetését, amíg az eset nem tisztázódik. A vizsgálat máris megállapította, hogy Zecu tudomással bírt arról, hogy a szóbanforgó terület állami tulajdon képez.

A petroleum-panama vizsgálatát vezető Stefanescu ügyész tegnap délután az egyik minisztériumban vizsgálatot tartott. Ugy a minisztériumot, mint a vizsgálat eredményét gondosan eltitkolják. Stefanescu ügyész az illető minisztériumban számos okiratba nyert betekintést.

Averescu tábornok még külföldi tartózkodása alatt a petroleum-panama ügyében nyilatkozott egy külföldi lapban és kijelentette, hogy még kormányzata idején megindult erre vonatkozólag a vizsgálat, miután már akkor is köztudomásra jutott, hogy az állam tulajdonába tartozó petroleum-mezőkkel visszaétesek történtek.

A vizsgálat bürokratikus okok miatt elhúzódott, amikor a múlt év nyarán a liberálisok átvették a kormányt. Averescu csodálkozásának ad kifejezést, hogy miképpen lehet egy ilyen

fontos ügyben másfél évvel később felvenni a vizsgálat fonalát, amint ahogy azt a kormány megtette.

Ha ez a vétkes késelem nem áll be, sokat lehetett volna menteni az állami vagyonyból.

de mindenesetre meg lehetett volna akadályozni az Eldorado-társasággal létrejött egyezményt, amelyet tudvalevőleg a liberális kormány parlamentje hagyott jóvá.

A panama körül érdekes nyilatkozatháború folyik. Az Adeverul a múlt héten nyílt levelet intézett Istrate Micescuhoz, melyben felszólította, mondaná meg, miért nincsenek a petróleum-panama mozgató rugói még mind a mai napig felfedve? Istrate Micescu erre a felhívásra válaszolva, nyilatkozatot közöl, melyben azt mondja, hogy szívesen elmondana erről az ügyről, amit tud, ha kezeséget nyújtana neki arra, hogy mindazoknak, akikről említést tesz, nem történik bántódása. Attól tart, hogy Stelian Popescu az adatok nyilvánosságra hozatala után számos olyan egyént tartóztatna le, kik ez adatok nyilvánosságra hozatalában segédkeztek. Van egy okmánya, melyet annak idején fel fog használni s amelyben a földmivelésügyi és kereskedelemügyi minisztérium főbb tisztviselőinek nyilatkozata bennfoglalatik. Eszerint Mrazek kereskedelemügyi miniszter értékelésre hívta össze a főbb hivatalnokokat, melyen igen fontos megbeszélések folytak le.

Ha Istrate Micescu biztosítékot nyerne arra vonatkozólag, hogy az adatok nyilvánosságra hozatala esetén a főtisztviselőknek nem történik semmi baja, minden fenntartás nélkül megteszi közléseit, melyek által minden nyilvánosságra jut és minden kérdésre érthető feleletet nyerünk.

Micescu kijelentéséhez hozzáfűzi, hogy ezenkívül még nagyon sok fontos adat van birtokában. Ezeket akkor fogja nyilvánosságra hozni, ha erre szükség mutatkozik.

Az Adeverul bejelenti, hogy Micescu válaszára csak legközelebbi számában fog reflektálni, de nem titkolhatja el már most sem azt a véleményét, hogy akkor, amidőn vannak emberek, akik nyilatkozni akarnak, nincs merészségük előállni azzal, amit tudnak, mert tartanak attól, hogy zaklatásnak, sőt letartóztatásnak lehetnek kitéve. A kormány kötelessége volna intézkedni, hogy ebben az ügyben

mindenki szabadon nyilatkozthasson

s ezzel is szabad utat nyisson a vizsgálatnak.

Felügyelő kerül a gépiüzemek élére.

Panaszok a kisvasut és a vízvezeték ellen. — Az interimár-bizottság Vulpe Józsefet bizza meg a felügyelettel.

(Arad, szeptember 5.) Két a maga nemében érdekes és feltétlenül közérdeket szolgáló panasz merült fel az utóbbi napok alatt az aradi kisvasuti, illetve víziüzem ellen. Az egyik panaszt a gáji lakosság hangoztatja és ebben a kisvasuti kalauzoknak egy igen különös passzióját derítik ki. Számos esetből kifolyólag megállapítást nyert ugyanis, hogy az állomásnál nem várják be a Gájból érkező vonatot, hanem közvetlenül a beérkezése előtt indulnak a város felé. A Gájból érkező utasok így kénytelenek az állomásnál megvárni a következő vonatot. Utóbb — és ez adott alapot a panaszra — megtették, hogy bevárták, míg a gáji vonat majdnem benn volt és az utolsó percben, kedélyesen bucsút intve kezükkel a lemaradtaknak, a város felé indultak. Miután a kisvasut a kalauzok szórakozására közlekedtek, módot kell találni arra, hogy ez az állapot hamarosan megszűnjön.

A másik panasz a víz ellen merült fel. Az

utóbbi napokban meglepetéssel konstatálták sokan, hogy a vízvezetési csapok ismét sárgabarna lével örvendeztetik meg a közönséget. A poharakra és vizeskorsókra pedig ismét barna réteg rakódik le. Miután az utóbbi hónapok alatt tiszta, élvezhető vizet szolgáltatott az aradi vízművek a közönségnek, sürgősen intézkedni kell, hogy — ha jobb már nem lehet — ne romoljanak ismét el az állapotok a vízműveknél és Aradváros fogyasztóközönsége tiszta vizet kapjon.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy városvezetőségi körökben a felmerült anomáliák miatt azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az interimár-bizottság egyik tagját megbizzák a gépiüzemek felügyeletével. Valószínű, hogy a megbízott tag a mérnöki szolgálat vezetője, Vulpe József lesz, ami — a bizottsági tag eddigi működését ismerve — megfelelő eredményt ígér.

A CFR. bürokráciája törte el Bohus bárónő karját

Bohus Zsigmond báró kártérítési pöre kapcsán a rendőrség kihallgatta a sorompóért, aki jellemző képet festett a CFR.-gazdálkodásról.

(Arad, szeptember 5.) Az Aradi Közönségnek annak idején részletesen beszámolt báró Bohus Zsigmondné sajnálatos balesetéről, amely általános és mély részvételt keltett Aradon. Mint megírtuk, a bárónő balkarját autótúrázás közben eltörte egy sorompórúd, amely abban a pillanatban zuhant le, amikor a bárónő autója alatta elrobogott. A bárónő védekezésből felemelte jobbkarját, amelyet a sorompó rudja elkapott. A nyomban megtört helyszíni szemle megállapította, hogy a sorompót tartó lánc elszakadt és ez okozta a szerencsétlenséget. Báró Bohus Zsigmondné az aradi ügyészségen feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen súlyos testi sértés címén és az összes orvosi költségeken kívül kártérítést követel a baleset miatt.

Az aradi ügyészség az ügy aktáit a mai napon áttette az aradi államrendőrséghez nyomozás végett. Ma délre beidézték a rendőrségre a sorompóért, aki kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy az automatikusan működő sorompó szerkezete a baleset előtt már hetek óta hibás volt. Erről jelentést tett felettesének, de semmiféle intézkedés nem történt. A további vizsgálat megállapította, hogy

az a hivatalnok, akihez a hibás sorompóval való jelentés érkezett, szabályszerűen járt el, mert nyomban jelentést tett a veszélyes sorompóról a CFR. igazgatóságának. A további vizsgálat most arra terjed ki, hogy végeredményben kit terhel a felelősség a katasztrófiáért.

Valószínűnek látszik, hogy annak a lassu, bürokratikus rendszer az oka, mert a legkisebb javítás elkészítése a kérvények, felterjesztések elintézésével hónapokat vesz igénybe. Ezért a balesetért nem lehet személyeket felelőssé tenni, hanem azért kizárólag a CFR. igazgatósága, illetve az állam felel. Ennek alapján a kártérítést és az orvosi költségek teljes összegét az államtól kell peres úton behajtani. A rendőrség a nyomozást egy-két napon belül teljesen befejezi és az ügy aktáit, a kihallgatásokról felvett jegyzőkönyvekkel együtt visszaküldi a törvényszékre.

— Repülőkatasztrófia nyolc halottal. Newyorkból jelentik: A Great Salt légitársaság egyik gépe Pocatello város mellett lezuhant. A gép nyolc utasa szörnyethalt.

Utközben.

Írta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életéről s eddigi pályafutásomról.

(Befejező közlemény.)

A mai napon véget értek a világhírű magyar színművésznő, Fedák Sári emlékiratai, amelyek sok regénynél érdekesebben, fordulatosabban és színesebben mutatták be mintegy ennek a nagy színésznőnek életét és pályafutását. Ezeket az avatott tollal megírt és szenzáció erejével ható önvallomásokot az összes erdélyi lapok közül egyedül az Aradi Közönség szerezte meg közlésre és olvasóink igaz élvezettel olvasták Fedák Sárinak, az írónőnek kitűnő munkáját Fedák Sáriról, a színésznőről. Csak sajnálni lehet, hogy ez a mai közlemény befejezi az „Utközben”-t, de a kiváló színésznő-író reményt nyújt mülve végén arra, hogy talán majd egyszer folytatja feljegyzéseit. Így hát örömmel és kíváncsian várjuk a nagy regény folytatását, amely bizonyára ép oly érdekes és lenyűgöző lesz, mint az eddigi fejezetek.

Sokáig állottam a Bazilikához felvezető hatalmas lépcsőkön. Részben a lemenő napot néztem, részben a teljesen kikopott lépcsőket. Hány ember kuszott, mászott, vándorolt már ezeken a kikopott lépcsőfokokon a Csodátévő grottájától fel, egészen a bazilika oltá-

ráig, hogy ott lerakjon mindent, amije van, hogy szent hitétől égig emelkedjék! A bucsuzó vörös korong mintha azt mondta volna nekem:

— Te csak menj le a grottához és imádkozz! Ahonnan te jössz, ahová te tartozol, abban az országban szükség van a hitre és a bizalomra. Menj be most, este a grottába és imádkozz!

Este nyolc óra volt. Franciaországban nem harangoznak soha. Kár. Ugy szomjuhoztam Lourdesban az estéli harangszót. Lementem a grottához. Utközben találkoztam egy szegény szimpatikus arcú ural, kit már délelőtt is láttam kijönni a fürdőházból. Pár percen belül a legkedvesebb beszélgetésbe elegyedtem vele. Hollandus volt. Elmondta, hogy hordágyon hozták Lourdesba és ime, most már egy mankóval és egy bottal jár. Leültem vele a grotta mellett folydogáló Gave partjára egy kőpadra. Beszélgettünk, de mindenről a világon.

A Gave partján, Lourdesban, napnyugtakor ketten ülünk a padon: egy hollandus, meg én. Ebben a percben egy nesztelen autó ált meg a grotta előtt. Az autóból három magasrangú pap szállott ki és nesztelen léptekkel bementek a grottába imádkozni. Minden olyan kísérteties volt. A rengeteg gyertya, amint a három alázatosan térdeplő fekete alakot megvilágította.

Hollandus barátom, ki már hetek óta Lourdesban volt, ismerve a viszonyokat, magyarázta nekem:

— Ez a lourdes-i ösüök. Mousigneur

Poiriez, L'éveque de Tarbes et de Lourdes. Minden szombat este nyolckor idejön imádkozni.

Most, este tizenegy órakor, mikor az egész lourdesi napomat átgondolom, itt ülök a balkonomon és kicsit fázom. A Gave is folytonosan panaszkodik. Tisztán, élesen látom az előttem elterülő sötétségbe belerajzolódni a lourdesi Máriát. Én nem látom olyan szépnek, mint a kis Bernadette látta. Az én Máriám szenvedő, sápadt, összezuzott anya. Az én szegény Máriám még a keresztrefeszítést is megbocsátó mennyei jelenség. Mindent meg kell érteni az életben és mindent meg kell bocsátani.

Most egy perc pauzát tartottam. Felkeltem és bemártottam az ujjaimat a szent vízbe. Ezekkel az ujjakkal kopogtatom a szavakat:

Köszönöm, Barátom, hogy meghallgattál. Könnyebb lett a szívem és nyugodtabb a lelkem. Megint csak azon gondolkodom, hogy ha Jézus akkor nem esett volna le a keresztről, mennyi minden másképp lett volna az életben. Megint magam előtt látom a Julia csóváló fejét. Megint keresztül szánt a lelkemen az az első pillanat, amikor Juliának először mondtam ki a nevet: Molnár Ferenc. Itt, Lourdesban, ennek a névnek nincs sikere. Ennek a névnek legnagyobb sikere ezen a kerek világon — nálam volt. Nem tudok szabadulni a saját kísérteties hangomtól, mikor a Kis gróf előadásán, 1911 őszén, először ejtettem ki az öltözömben ezt a két szót: Molnár Ferenc...

Őszinte kép a világ urairól.

A frakkot felváltotta a gyűrött ruha. — A csunya Stresemann az érdeklődés központjában. — A diplomácia összevissza a nép köze.

(Páris, szeptember 5.) A Kellogg-bét Párisban határozottan a „mindenáron jelen voltak” farsangja volt. — Briand estélyére meghívót kapni a lehetetlenséggel volt határos, de akik jogosultaknak tudták magukat, hogy legalább magát az aláírási aktust láthassák, napok óta valóságos ostrom alá fogták a külügyminiszterium sajtóosztályát. A Salle de l'Horloge-nak, melyben az aláírás történik, oszlopai két kis teremre nyílnak: egyik a diplomata nézőhelye, a másik a hírlapíróké — magyarázta nekem a fáradhatatlan miniszter, Bargeton, a sajtóosztály vezetője a ceremónia reggelén. Száz hírlapírónak van ott helye és már eddig hatszáz az igazolt jelentkező! És később, mikor bevonult a terembe a 14 „plenipotenciáris”, ugyanő figyelmeztetett egy amerikai kolléganőre, ki az igazak álmát akarta egy zöld plüspamlagon. „Kilencetől egyig kinzott minket egy belépőjegyért: jó hasznát veszi!”

Fáradt diplomaták a mozigép előtt.

És aztán váratlanul, ijesztően kigyulladtak szorosan előttem a mozifelvévők vakító magnéziumlámpái és a tejjéher fényben fűrődő három ember ott szemben velem a félkörű asztal fejeinél, Briand, Kellogg és Stresemann, olyan volt e pillanatban mint három halott, vagy inkább három mindentudó agastyán, akit népek ezer felé rángató szégyelme nyűtt el, fárasztott ki ily mondhatatlanul. Mintha árkok volnának most a mély bárdzák Kellogg szeme körül, Stresemann gömbölyű feje puffadt mint vízhulláké és Briand cserzett arcán a két piros folt a fehér fényben betegen lobog. A negyedik társ, Chamberlain, már nem tudta idáig vonzolni testét. Mért fáradtak, akik ily erőt udjanak a világnak? Mért ily öregek ők, akiken egy földrész fiatalodjék? Vagy a mű volt ily nehéz: milliók álmosságáért áldozták az övéket? A vén Poincaré határozottan fiatalnak hat mellettük. Csak az újszülött utódállamok képviselői ruganyosak és frissek. Zaleszki ifjú Hercules és a kicsiny, virgonc Benes, kit el nem hagy pajkosnak és gunyosnak látszó mosolya. (De akik ismerik, tudják, hogy ez a mosoly nem indulatkifejezés arcán: rég sablonná fagyott.) És lord Cushendun hatalmas vála, szörnvi állkapcsai, a kidölt Chamberlain helyén, mintha a minden halottaiból mindég újra éledő brit birodalmat példázák.

Stresemann izzad.

De én Stresemant néztem. Amint szóltanul, sárgán, petyhüden mered maga elé. Zaleszki mondta nekem róla este. Briand fogadásán, melyen Stresemann már nem volt jelen:

— Huszonegy éve, német politikus koromban láttam először Stresemant. Szörnyen megváltozott. Nem ismerné fel az ember, ha kirívó rutsága nem maradt volna ugyanaz.

Most látszott rajta, hogy szenved a fülledt teremben. Homlokán egyre sűrűbben gyöngvöztek a veritéksepek. Láttam, a mint lassan emelte szempilláit és kissé csodálkozva, kissé idegenkedve nézett végig a történelmi színhelyen. A látvány valóban nem volt ünneplés és nem hasonlított ama metszetekhez, melyek a bécsi kongresszust, vagy a versaillesi gyűlést mutatják. Szegény Stresemann veritékező tarkóján érezte a szónok feje fölött elhelyezett reflektor sütését. Hátra kellett fordulnia hogy meglássa a magas kormányt, mely a szó szoros értelmében egy sarokba szorult az aláíró külügyminiszterek mögé. Magát a történelmi asztalt épen Briand előtt két rádiómikrofon éktelenítette el és a közönség szinte odatolonorgot székeivel a paktum aranykönyve elé.

És micsoda közönség? Bizony nem látszott meg Bargeton miniszter gondos elimináló munkája ezeken! Az első sorban még csak hagyján, Poincaré ült Kelloggé mellett Stresemannéval, a kedves és csinos Madame

Zaleszkával és más nagynevű diplomata igen szerényen öltözött, idősebb hölgyeivel. De mögöttük gyűrődött ruhák fészkelődő tömege. A szakett végleg kiment a divatból, csak néhány penészes muzeumi példánya mutatkozott fel ott. Az oszlopok közét elállják a mozigépek törőhorgas emelvényei, köröskörül lebernyeges fényképezők és kodakok meresztik szemüket, oldalt a diplomaták, hírlapírók, teremszolgák: népség, katonaság. És mindezek mögött, piros festékiolt, egy nagy angol lap kinrekedt tudósítónője, ki egy istentudja-honnan előhurcolt tyuklétra legfelső fokán foglalt helyet. Hol vannak a diplomáciai ünnepek régidőtől megszokott, ragyogó egyenruhái, tisztelt tollas csákója, diplomaták zöld aranystíjtásos frakkjai? Az egész tömegben mindössze három katonai egyenruha buvik meg, három felkötött kard: jellemző módon az amerikai nagykövetség három tengerészeti attaszejé!

Maga Painlevé, a francia hadügyminiszter, molnárszürke zakkóban, félrecsuszott nyakkendővel trónol társai között. És mikor ebben a környezetben Briand feláll beszéde kéziratával a kezében, a mozioperatörök sora kigyújtják lámpáikat, létráikon elzárják a kilátást, mire mögöttük a legtisztelenebb módon ordítani kezdenek karikatúristák és riporterek: „Leülne mozisok! Nem látunk! Helvet a sajtónak!”

A diplomácia leszállt a színpadról.

És Stresemann talán arra gondol e percben, hogy Talleyrand elájulna láttán a képnek.

Hanem ezért jött el a világ a Kellogg-paktumig és ezért nem lesz több háború. Nem százan és nem ötszázan vannak most a Salle de l'Horloge-ban hanem millió ember és milliárd. A Place de l'Opera nagy mozgó-

Elfogták Balan cinkostársát.

Nagyszébenben egy süket öreg asszony lakásán rejtőzködött Stieger Ferenc. — Tegnapelőtt Balant Nagyszében határában látták.

Nagyszébenből táviratozzák: A rendőrprefektúra a múlt héten tudomást szerzett arról, hogy az Altenberg Strasse 13-b. számú házban éjjelként titokzatos vendégek fordulnak meg. Az ujonnan nyitott kültekki uccában alig laknak néhányan s így feltűnő volt, hogy a 13-b. szám alatt éjjelként állandóan pislog a mécses és titokzatos emberek járnak ki-be. A rendőrség óvatosan fogott hozzá a nyomozáshoz és egyelőre csak megfigyelés alatt tartotta a házat. Megállapították, hogy a 13-b. szám alatt egy hetven éves öregasszony, özvegy Luizi Zsófia lakik, annyira összeroppant a magas kor súlya alatt, hogy semmit sem hall és alig tud beszélni.

A detektívek jelentése a rendőrség egyik legügvesebb tisztjéhez, Roppelt rendőrkapitányhoz került, aki több, mint husz éve teljesít szolgálatot a szebeni rendőrségen. Kitűnően ismeri a várost és a lakosok családi kapcsolatait. Tudta, hogy Luizi Zsófia

nagynénje az elvetemedett gonosztevőnek Stieger Franz-nak.

aki 1921-ben két társával meggyilkolta és kirabolta a Három Cserfa nevű sörgyár pénztárosát. Viszont azt is megállapította a rendőrség, hogy Stieger Balannal együtt szökött meg az oncele-mari-i fegyházból és minden jel arra mutatott, hogy az alsóporumbáki és a feketehalmi gyilkosságoknál Stieger is aszisztált.

Roppelt rendőrkapitány, aki hét évvel ezelőtt is részt vett a nyomozásban, tudta, hogy Stieger veszedelmes, elszánt ember. Detektívjeit lesbeállította s várt, amíg az Altenberg-ucca titokzatos lakója lefekszik, aztán

hirtelen rajtaütéssel meglepte a házat. Stiegert az ágyból húzták ki, még mielőtt revolveréhez nyúlhatott volna, amelyet gondosan párnája alá helyezett.

Balanról tudni sem akar a bandita. Még azt is le akarta tagadni hogy ő a Drei Eichen-

MAROSPARTI APOLLO
9 órakor 5, 7 és 10-kor
MA, CSOTÖRTÖKÖN UTÓLIÁRA

A FEKETERUHÁS HÖLGY
(Két nő küzdelme az örökségért)
Pazar kiállítás modern életkép.
A főszerepben:
Liane Haid és Marcella Alban!

JÖN! JÖN!

Jeruzsálem haldoklása

URANIA URANIA
Holnap, pénteken:
MÁRIA FORESCU
a külföldön élő román művésznő leg-
szébb alakítása:

A könnyek uccája.
A leánykereskedelem szenzációs filmje.
Rendes olesó helyárrakkal.

fényképszínháza már plakátokon hirdeti, hogy már ma este hozzá fogja a paktum aláírását a filmen: öt földrészen, minden rádió-abonens asztala mellett hallgatja Briand halk szavát és ezer nyelven százezer ujság hozza ma élethű képét az asztalközépen gunyonyasztó hármaknak. Az emberiség nézi és hallgatja a diplomata urak tetteit és szavait. Nem hódoló tiszteletben, de hangos szóval és szemtelen kritikával. A diplomácia leszállt színpadról a tömegek közé és a békét nem Stresemann és nem Kellogg faragják, hanem a földnek minden népel.

baum-féle rablógyilkosságának a főtette és az oncele-mari-i fegyház szökevénye. Tagadása azonban semmit sem használ, mert hiszen a szebeniek közül nagyon sokan ismerik és ismertek rá elfogatása után. Viszont Stieger

majdnem olyan elvetemedett gonosztevő, mint a havasok réme, Balan Nicolae.

A rendőrség valószínűtlennek tartja, hogy tőle vallomást kaphasson Balanra nézve. Csak az a valószínű, hogy a banditársaság gócpontja Nagyszében volt és marad. Az öreg süket asszony talán sokat elmondhatna a rabló-társaságról, hogyha vallomásra lehetne bírni. Valószínű ugyanis a rendőrség feltevése, hogy Balant és társait szökésük első pillanatától kezdve az öreg süket asszony rejtette. Legalább is ezt a gyanút kelti az a tény, hogy Luizi Zsófia a kézjelekre sem reagál és éjjeli vendégeiről semmi felvilágosítást nem ad. A nagyszébeni rendőrség egyébként

azt is megállapította, hogy Balan tegnapelőtt Nagyszében közelében tartózkodott.

Látták Szenterszében és a katonai gyakorlóter közelében is. A brassói fémtett elkövetése után tehát a havas ormán előbb Fogaras vidékére, aztán Szeben környékére ment, ahol ismeri a terepet és ahol cinkostársai is tartózkodnak.

Stieger Franz elfogásával a Balan utáni nyomozás új mederbe terelődik. A nagyszébeni rendőrség

reméli, hogy Balan is néhány nap múlva kézrekerül.

Valószínűtlen, hogy élve foghassák el, miután a bandita mindenkit lelővéssel fenyeget, aki közelébe kerül. A csendőrök és rendőrök ezért utasítást kaptak, hogy azonnal használják fegyverüket, mielőtt a banditát megpillantják.

Balan regáti látogatásáról szóló hírek koholmányok. Egészen biztos, hogy a bandita Szeben környékén rejtőzködik.

Üzletfelosztás miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást rendez**Grallert J. és Fia**

60 év óta fennálló

4239

óra- és ékszerkereskedése.

Mélyen leszállított árak!**Rátkai felett nem járt el az idő...**

Huszonhárom esztendő után elhagyta a Királyszínházat, nem igen látszik több komikus szerepet, hanem áttér a komoly prózára s legközelebbi szerepe Danton Halálának Robespierre-je lesz a Magyar Színházban. — „Nem érzem az idő múlását, époly rugalmas vagyok, mint azelőtt,” mondja Rátkai, aki szerint Arad épúgy maradt, mint amikor először járt itt.

(Arad, szeptember 5.) Hetényi főrendező beszél a színházi kisajton:

— Kérem, mehet a próba, itt a művész ur... És fölpatant a kisajton: Valami nyugtalan fürgeséggel berobog a „művész ur”. Mosolyog s a karéjalakban felsorakozott tagok mindegyikéhez odamegy, összecsapja a sarkát és fíradhatatlanul mondja:

— Rátkai... örvendek... Rátkai... örvendek...

Kissé hátrább a szinkór kapusa ül. Az öreg Mártonffy bácsi. A színház legöregebb butodarabja. Eltakarja a tagok felkőre, de Rátkai fölfedezi:

— Ni az öreg Mártonffy bácsi... Adj Isten öregem... Hát hogy mint vagyunk?...

A jó öreg Mártonffy-apó pedig nem rest két előszüremlett könnyecseppet szétmorzsolni. Egy pillanatra oly egyszerű és mégis megkapó kis epizód lopakodott közénk. De aztán rögtön parola az ismerősökkel: Hetényi, Győző, Jávor... S megindul a próba a Hivatalnok urakból. Itt is Rátkai rugalmassága dominál. Úgy int jobbra-balra, mint parancsokat osztogató kapitány a hajóhídon és máris gyönyörűen „egybepasszol” az ansamblé.

Csak próba után sikerül ismét elkapni Rátkait, akik túl a csomagvételről, vasalásról, kellékelőkészítési ügyek közelmarcán, szakíthat csak néhány percet. Az első pillanatban még a megtestesült gondparázda:

— Jaj, olyanok érzem magam, mintha mezőre kiállított mézesmadzag lennék és innen is, onnan is rámszállnak a darazsak. Amióta csak fölvetették a turné eszméjét, máris egy izgalom vagyok...

... Közben kiértünk a korzóra és jámbor szelidséggel döcögött felénk Arad specialitása... — a kismozdony... ez aztán rögtön hangulatderítő körülmény volt Rátkainál és fölkapagott:

— Na te még itt vagy, kis elpuszthatatlan, te kis aranyos kávédatáló, ha itt vagy még, nincs baj semmi...

Oly szeretetteljes melegséggel, közvetlenséggel üdvözölte ezt a derék pöffögőt, hogy nem csodáltam volna, ha odamegy és megsimogatja. Pedig a kis bűdös már „alrobogott”... De ezt utólrinni...?

Rátkai körülnéz. Az esti korzó zsibong. S Rátkai Marci, a kis igénytelen alakjával föl sem tűnve, szemlét tart Arad felett a korzói tülekedésben:

— Hát ez bizony épen úgy fest, mint azelőtt. Nem változott Arad semmit — semmit...

Mentségül hozom fel Arad híres szépasszonyait. Rátkai tréfásan mondja:

— Ha Arad meg is maradt, azt hiszem, azok a híres szépasszonyok, akiket én ismerem, azok no — mondjuk — egy kissé megváltoztak...

Saját magára terelődik a szó. A Király Színházról való távozásra:

— Igen, most a „Szeretlekben” utóljára léptem fel a szezonban a Király Színházban. Új

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Erdélyben premier!

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor.

Fanamet-eláger! Coupa attrakció!

Főszerepben:

Norma Shearer

„Művésztér” Életkép bohémiából.

Olcsó helyárak 25, 20, 15, 10 lej.

Holnapról „ANTONIA”, Lengyel Menyhért világhírű színműve Lilly Damitával.

szerződéssem a Magyar Színházhoz szőlít. A kómiikus operett-szerepkör után egyelőre pont került...

— Ok?

— Ó, nem az, hogy fáradt vagyok. Én époly elaszticitással bírom a dolgot, mint azelőtt, nem érzem, hogy az idő eljárt felettem. Ugy járok, fürgén a próbára, mint régen. Nem is veszek tudomást a Király Színházban eltöltött 23 esztendőről, már úgy értem: időmeny nyiségről. De hiába, nincsenek már ma azok a régi, jó szerepek s amíg föl nem bukkannak, átevezek a komoly prózára: 29-én a Magyar Színházban Danton halálában Robespierre-t játszom.

— Miért nem bucsuzott el a Királytól?

— Oly egyszerűen jöttem — épúgy akarok távozni. Nekem még nem kell a bucsu. Taktakoztam ellene. Nem is lett.

Nevetve meséli, hogy körötte hány szubrettet, primadonnát, bonvivant fogyasztott el. Mindenki kidőlt. Csak ő a megdönthetetlen.

Kétségtelen, valami páratlan akarakterével, szívósággal, fürgeséggel rendelkezik, amint megszólván végigszángul a korzón szállására. A kapu előtt még beszélgetünk. Egyszerre csak Rátkai megbök. Figyeljek csak! Hátnk mögött két kis fiatal színész-jelölt siet el:

— Te, képzeld, velem is kezét fogott s ő is mutatkozott, oly édesen mondta: „Rátkai...”

S aki oly édesen mondta e szót: „Rátkai” sokatjelentően hunyorított... (s—ó.)

A Tábla másodszor is megszüntette az Egyesült Bank ellen elrendelt csődöt.

A bank nem fizetésektelen, csupán rosszindulatu hajsza áldozata, állapította meg indokolásában a Tábla. — Holnap történik meg a csődtömeg átvétele. — Ujból csődöt kérnek a bank ellen?

(Arad, szeptember 5.) A timisoarai (temesvári) Tábla dr. Marta-tanácsa ma délelőtt hirdette ki döntését az aradi Egyesült Bank R.-T. ellen elrendelt csőd miatt benyújtott felfolyamodás ügyében. A Tábla döntése — mint az előrelátható volt s amely körülménynek az Aradi Közlöny több ízben is hangot adott — ismételtén kedvező a bankra nézve, amennyiben a Tábla most már másod ízben is megsemmisítette a pénzügyekkel szemben elrendelt csődöt.

A Tábla a döntés indokolásában elsősorban is megállapította, hogy az Egyesült Bank R.-T. nem fizetésektelen, sőt még csak be sem szüntette fizetését. Epen ezért teljes egészében helyt adott a felszámoló-bizottság felfolyamodásának, amelyet megdönthetetlen érvekkel felszerelve a bank ügyésze, László Lipót dr. készített el. Részletes indoklásában kimondotta a Tábla, hogy mindössze csak két betétes, Csizmas Jakab és Pless Margit csőd-kérése volna tekintetbe veendő, mindkettőjüket azonban teljes egészében már régebben kielégítették. Necula a Borossebesi Takarékpénztár betétkönyvecskéje alapján kérte a csődöt, azonban elmulasztotta igazolni, hogy ez a bank egyesült-e az aradi Egyesült Bank Részvénytársasággal. Ami Deutsch Miksa csőd-kérését illeti, a Tábla a bebizonyítottak láttá, hogy Deutsch tulajdonképpen a Hacker és Sternberg cégnek adta kölcsön a kérdéses 500.000 lejt, amely összeért a bank csak jóállást vállalt. Az illető cég és Deutsch között a kérdésben per lévén folyamatban, ezt illetőleg a Tábla tehát nem prejudikálhat. A „Mircea” jellegű betétes csőd-kérését a már ismert okoknál fogva utasította vissza a Tábla, tudniillik, hogy egy jellegű valaki perbeli személy nem lehet s ennél fogva csőd-kérése semmisenek tekintendő.

Arra a tényre, hogy bár Csizmas teljes kielégítést nyert és mindennek ellenére továbbra is ragaszkodott a csőd elrendeléséhez, a Tábla megállapítja, hogy ilyen rosszindulatu vexáláshoz a bíróságok nem nyújthatnak segítségét s azt a Tábla saját személyében mélyen elítéli. Ezután ismételtén megállapítja indokolásában a Tábla, hogy az Egyesült Bank R.-T. nem fizetésektelen, amiért az aradi törvényesek által elrendelt csődöt másodízben is megsemmisíteni kénytelen s egyben elrendeli a csődtömeg zár alól való feloldását és annak a felszámoló-bizottság kezébe való visszaszolgáltatását.

Munkatársunk a Tábla örvendetes döntése után beszélgetést folytatott Romanescu Gergely vezérigazgatóval és dr. László Lipóttal, akik kijelentették, hogy elejétől fogva biztak a Tábla kedvező döntésében s ezért a felszámoló-bizottság a csőd tartama alatt sem hagyta abba a likvidálás munkálatait és több hitelezővel szerencsés megegyezéseket kötött. Amint a csődtömeg átvétele megtörténik, nyomban hozzálatnak az intenzív munkához s az előjelek szerint minden remény meg van arra, hogy a betétesek számára már a legközelebbi időpontban újabb résztörlesztéseket folyósítsanak.

A Tábla kedvező döntését nemcsak a betétesek fogadták örömmel, hanem az pénzügyi körökben is nagy meglepedést keltett. Az örömben azonban egy kis üröm is vegyült, amennyiben nyomban a táblai döntés kihirdetése után híre ment, hogy egy ismert aradi ügyvéd, aki a banknak már régebbtől fogva körlelhetetlen ellensége, újból megindítja a csődkampányt az Egyesült Bank R.-T. ellen. Az illető ügyvéd győzelmére azonban — a Tábla ismételt igazságos állásfoglalása után — aligha van kilátás, aminőhogy teljesen méltánytalan is volna egyesek önző fellépése miatt kétezer szerencsétlen kisbetétes utolsó banijától megfosztani!

Boneu prefektus pöre a megyével.

(Arad, szeptember 5.) Tegnapra tűzte ki a tábla Boneu Vazul volt prefektus a megye ellen indított öt perének tárgyalását. Az öt per letárgyalására azonban nem került sor, miután mindjárt az első pernél megakadtak. Az első per tárgyat az a felebezés képezte, amellyel Boneu Vazul kifogást emelt ügyének a feyelelmi bíróság elé való utasítása ellen.

A tárgyalás elején megállapította a tábla, hogy a minisztérium még nem küldte be az erre vonatkozó, bekért iratokat, ezenkívül pedig a megye nem csatolta eredetiben a permanens bizottság határozatát, amelyben az ügyet a feyelelmi bíróság elé küldötte. Ezért a tábla bizonytalan időre elhalasztotta a tárgyalást és kötelezte ugy a minisztériumot, mint a megyét az iratok beküldésére. Határidőül szeptember 20-ikát állapították meg és kimondták, hogy amennyiben bármelyik fél a kitűzött határidő eltelte után küldené be a kívánt iratokat, minden napi késedelemért 500—500 lej büntetést fizet a belügyminisztérium és az aradi prefektura. A másik négy ügyet szintén elhalasztotta a tábla, miután mindegyiknek alapját az első kénezi. A döntésnek a büntetésre vonatkozó része nagy feltűnést keltett megyei körökben, miután az a meggyőződés, hogy a prefekturát nem lehet felelőssé tenni a minisztérium mulasztásáért.

H I R E K.

Lemondott a bolgár kormány

Anglia és Franciaország fellépése okozta a kormányválságot.

(Az Aradi Közöny szíjjal tudósítójának távirata.) A hosszan húzó bolgár kormányválság a Ljapcev-kormány lemondásával ért véget. A kormányválság abból indult ki, hogy Anglia és Franciaország határozott fellépésre akarták bírni a Ljapcev-kormányt a bolgár fennadalmi komitéval szemben, amelynek protektora, hír szerinti, maga Volkoff hadügyminiszter volt. Ennek a követelésnek Buroff külügyminiszter és Cankov erős híve volt. Sőt a legutóbbi minisztertanácson Buroff nyilatkozott, hogy nem képviseli az országot Gentben, ha a hadügyminiszter nem távozik. A kormányban végül nem maradt más hátra, mint hogy lemondjon és a kabinet újalakítása alkalomával kihagyja Volkoffot.

SVENGALI PAUL WEGENER

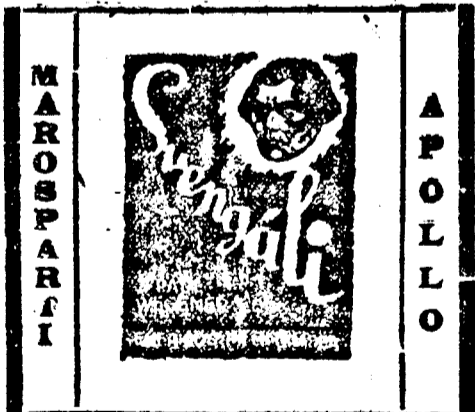
— Angheliescu rendelete a magániskolák tanrendje ügyében. Bucurestiből jelentik: Angheliescu közoktatásügyi miniszter rendeletet küldött az államigazgatásról magániskolához és közölte, hogy az iskolák tanrendje és órábeosztása az állami tanrendhez köteles igazodni. Az első és második osztályban az új analitikus programot kell bevezetni, ellenben a harmadik és hetedik osztályon átmeneti tanterv szerint kell tanítani. A miniszter egyben kötelezte a magániskolákat, hogy a román nyelvet, a földrajzot, a román történelmet és a francia nyelvet a nap első órájában tanítsák.

— VENIZELOS HALDOKLIK. Az athéni jelentések arról számolnak be, hogy Venizelos tropikus náthaát kapott és állapota válságos. Feleségét táviratilag rendelték haza Párisból.

— Madgearu és Ioanitescu ma éjjel átutaztak Aradon. Madgearu Virgil, a nemzeti-parasztpárt főtitkára, Ioanitescu képviselő kíséretében, ma éjjel 12 óra 50 perckor németországi útjáról visszatérőben, a bucuresteli gyorsal átutazott Aradon. A pályaudvaron a nemzeti-parasztpárt aradi tagozatának több tagja várta Madgearut és Ioanitescut, akik kedélyesen elbeszélgettek a fogadásukra megjelentekkel, majd rövid itt tartózkodás után folytatást kaptak Bucuresti felé. Manlu Gyula és Mihalache hétfőn érkeznek vissza a fővárosba és ugyanazon a napon Madgearu Virgillel együtt részt vesznek a nemzeti-parasztpárt pártvezetőségi ülésén.

Jön!

Jön!

a Trylby regény filmén

— Vilma holland királynő dorgatóriumot kapott. Amszterdami jelentik: A holland protestáns egyház elnökbizottsága egyhangú határozatot fogadott el, amelyben sajnálkozik afelett, hogy Vilma királynő tulságos szimpátiával viseltetett az olimpász iránt és ennek megnyilvánításában odáig ment, hogy a vasárnap szentiségét is figyelmen kívül hagyta, mivelhogy aznap személyesen részt vett a díjkiosztásban. A határozatot memorandum formájában fogják a királynő elé terjeszteni.

— Orosz hajó kommunista propagandája Svédországban. Londonból jelentik: A lapok svéd-orosz incidensről számolnak be. Hétfőn horgonyt vetett Visby svéd kikötőben a „Leningrad” orosz iskolahajó, háromszáz emberrel fedélzetén. A hajó matrózai a kikötőben propagandaplakátokat ragasztottak ki, amiről jelentést tettek a tengerészeti miniszteriumnak, amely táviratilag elrendelte, hogy az orosz hajó azonnal hagyja el a kikötőt. A svéd külügyminiszterium egyben tiltakozott Moszkvában a történet miatt, mire Kopp stockholmi orosz követ ma megjelent a külügyminiszteriumban és sajnálkozását fejezte ki.

— Megalakult az aradvárosi tisztviselők szövetsége. Ma reggel megalakult Aradon a városi tisztviselők szövetsége, amely a chuj (kolozsvári) szövetségi központhoz csatlakozott. A mai alakuló gyűlést reggel nyolc órakor tartották az aradi városháza nagytermében, ahol Olariu István városi vezérőrnagy és Popa Constantin kultúratanácsos fejtették ki, hogy a tisztviselők szövetségére szükség van, mert az védi meg minden irányban a tisztviselők érdekeit. A megalakulás után megválasztották a tisztikart. Szövetségi elnök Olariu István vezérőrnagy, alelnök Popa Constantin kultúratanácsos, főtitkár dr. Pop Jenő, ellenőrök Dunca Károly és Berzovan János, pénztáros Halmos József és titkárok Colcea Sándor és Crisan János lettek.

TRILBY ANITA DORRIS

— Róka az iskolában. Kedves kis história történt a napokban az aradmegyei Buteni községben. A történet azzal kezdődött, hogy a télen egy buteni vadásztársaság a falu határában rókalyukra akadt és négy fiatal rókakölyköt zsákmányul ejtett. Az apró rókákat behozták a faluba és a községi jegyző, Bartha Antal lakásának az udvarán zárták be. A vadásztársaság tagjai közösen elmezték a rókákat, hogy majd értékesíthessék idővel a bőrüket. Egészen rendjén is ment a dolog, de úgy látszik, a rókák megunták a jómódot és a csendes falusi életet és vasárnap reggel elhagyták ketrecheiket, úgyhogy mikor az etetést végző ember kinyitotta az ajtót, a rókáknak hült helyét lelta. Megindult a keresés, a házban a rókák után és kettőt mindjárt meg is fogtak, a harmadik azonban elsétált a szomszédban lévő iskolába, egyenesen be az iskolagazgató szobájába. Pben az iskolakönyvek felé tartott — lehet, hogy a kezdődő iskolai évre akart beiratkozni, de még mielőtt valamire elhatározta volna magát, egy rendőr szerencsésen elfogta és visszavitte a ketreche. A legérdekesebb az, hogy amíg ezt a kultúrőrök háhászták, addig a másik két szelídített tórsa ismét megszökött, de újból sikerült őket elfogni. A negyedik rókának azonban nem jötték a nyomára. Jelenleg azt keresik nagy igyekezettel Buteniben. Nem tartják lehetetlennek, hogy ez majd valamelyik urcasalád szalonjában fog statszítót tenni, amint már az egy felnőtt, ismévelt rókához illik.

— Táncestély az Újságróklukban. Holnap, csütörtökön este nagy táncestély lesz az Újságróklukban, a világhírű Mawai-trió közreműködésével. Kedvezőtlen idő esetén a táncestélyt a társalgóban tartják meg.

— A Marosba hült egy aradi lmasgyerek. Coritar Jánosné ma délelőtt jelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy Oprea János nevű tízonnégy esztendő tanulója eltűnt. A feljelentő azt hiszi, hogy a fiú a Maros áldozata lett, mert szenvedélyesen szeretett a Marosban fürdeni. A nyomozás megindult és a rendőrség táviratban értesítette a fiú eltűnéséről a marosmenti községeket.

— Egy híres magyar író tragédiája. Budapestről jelentik: Surányi Miklós, a kiváló és ismert nevű magyar író, ma az Eskü-téren rosszul lett és összeesett. Surányit súlyos idegrendszeri megbetegedésre szállították.

— Szerencsétlenség az erdőben. Peccáról jelentik: Lipják István ottani bognármester tegnap a község határában lévő erdőben rönköket rakott fel szekerére, hogy azokat hazaszállítsa. Rakodás közben az egyik fatörök oly szerencsétlenül esett rá, hogy jobb lábán sipesonttörést szenvedett. Lipjákat becsillították az aradi közokórházba.

— Orvosgyűlés Aradon. Az országos orvosszövetség aradi fiókjá 9-én délelőtt 11 órakor a bábaképző intézet termében ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. A Specialista-kérdés. 2. Az orvos büntető és polgári felelőssége. 3. A jogtalan orvosi gyakorlat. Az október 7-én és 8-án Chisinauhan tartandó orvoskongresszus e tárgyakkal fog foglalkozni. Fiókjunk konkrét javaslatot terjeszt elé. E javaslat megvitatására a kartársak teljes száma megjelenését kéri az elnökség.

— Az aradi Gutenberg-dalkör jubileuma. Huszonöt éves jubileumára készül Aradváros legrégebbi és országos viszonylatban is jóhírnévnek örvendő dalárdája, a Gutenberg-dalkör, amely a város társadalmának osztatlan szeretetét élvezti, miért is október 7-én a Kulturpalotában nagyszabású hangversenyt rendez, amelynek műsorát román és magyar műdalok töltik ki.

— Meghíusult az Afrika-repülés. Casablancából jelentik: Assolant és Lefevre pilóták, akik, mint ismeretes, ma reggel indultak el Afrika felé, visszatértek ide és valószínűleg visszatérnek Párisba.

— Eltemették Enás Izidort. Ma délután temették el nagy részvét mellett Peccán Enás Izidor magánzót, volt malomtulajdonost, aki — amint megírtuk — tegnap szívszelhűdés következtében 70 éves korában meghalt. Az elhunytban, aki Pecca és Rovine közzgazdasági és társadalmi életében jelentékeny szerepet játszott, Reiner Adolf, a peccói takarékpénztár igazgatója apósát gyászolja.

— Letartóztatták a Flóra-likőrgyár F-önökét. A vizsgálóbíró ma vizsgálati fogságba helyezte Salamon Ernőt, az aradi Flóra-likőrgyár utazóját, aki a gyár részére beinkasszált pénzekből 16.800 lejtel nem számolt el. Salamont már régebb ideje kereste a rendőrség, de az utazó vidéken tartózkodott és csak tegnap jött vissza Aradra, ahol letartóztatták és ma átkísérték az ügyészségre.

BILLY ANDREE MATTONI

— Szabadlára helyezték a lopással fűdött aradi soffőrt. Pálfi János soffőrt, aki dr. Boca Gyula szolgálatában állott és azzal vádolták, hogy gazdájától 6000 lej értékű ruhaneműt és 4000 lej készpénzt vitt el, a vizsgálóbíró a mai nap folyamán szabadlára helyezte, mivel az ellene tett feljelentés adatai téveseknek bizonyultak.

— Amikor a tűzoltó nagyigényű. Könnyen végzetessé válható tüzeset volt Buteniben tegnap. A falu határában tüzet fogott a déli órákban egy szalmakazal, közvetlenül a felhalmozott gabona mellett. Szerencsére a tüzet rögtön észrevették és a közelben lévő lakosok ébersége elejét vette a nagy veszélynek. Egy érdekes eset is történt közben. Egyik tűzoltó, akit a fecskendővel szintén kiküldtek a tűz oltásához, amikor odaérkezett, dacára, hogy még javában égett a szalma, „ez is tűz” kijelentéssel hátat fordított a tűznek és vissza akart térni a fecskendővel a faluba. A tűznél lévő lakosság ezen úgy felháborodott, hogy csak a jelenlévő csendőrség közbenjötté akadályozta meg és mentette meg a csufos elveréstől a nagyigényű tűzoltót.

— Bélrenyhesség, gyomor- és bélhurut, a vastagbélfal kezdődő megbetegedése, vakbélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerboltokban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Szerelemi dráma Budapesten. Budapestről jelentik: Ma délelőtt az Aréna-uton Blahó Lajos géplakatos késsel leszúrta Nagy Ilonka cukrász-leányt, aki nem viszonzta a géplakatos szerelmét. Blahó megleste a leányt, amikor a cukrászda felé haladt és utóliára szerencsét próbált. A leány ugra kosarat adott neki, mire kést rántott és leszúrta. Azután, abban a hiszemben, hogy a leány meghalt, önként jelentkezett a rendőrségen. Itt először elmebaiosnak hitték, majd később, mikor meggyőződtek arról, hogy igazat mond, letartóztatták. A leányt közben felszedte egy rendőr, aki közben bevittte az egyik közeli szanatóriumba. Itt bekötötték és eszméletre térítették a leányt.

— Az első teniszverseny Pécskán. Rovinéről (Magyarpécska) jelentik: Vasárnap délután folyt le az első nyilvános teniszverseny Rovinon, amelyen a pecsai és rovinei teniszársaság tagjai vettek részt. A vegyepárosít a Bolyos-házaspár nyerte meg, amely a döntőben a Bényi János—Lusztig Katóka-párral került össze és azt 6:4, 3:6, 9:7 arányban legyőzte. A Bényi—Lusztig-pár a dr. Dragan Teodor—Dragos Zseni-pár legyőzése által kvalifikálta magát a döntőre. Itt az eredmény 6:4, 6:3 volt. A versenyt bankett és bál fejezte be az ottani kaszinóban.

— Rablótámadás egy lippai uriaszony ellen. Lippáról jelentik: Izgalmas kalandban volt része a radnai Mária-napi bucsu hajnalán G. A.-né lippai uriaszonynak, aki ebben az időben hajnali 3 órakor Radnára igyekezett Lippáról, hogy a bucsuvásáron segítségére legyen egy barátjának. Amint a radnai Lakatos-féle vendéglő előtt elhaladt, egy magastermetű, parasztruhás, románul beszélő férfi támadt hirtelen rá. A megrémült asszony kirántotta magát támadója kezei közül és egy ütést mért rá, úgy, hogy az megtántorodott. G. A.-né erre futásnak eredt, de az ismeretlen támadó csakhamar üldözni kezdte. Az uriaszony sikoltozva és segítségért kiáltozva futott a Schaller-Vendéglő kapujáig, amelyen beugrott és maga után gyorsan bezárta azt. Erre előkerültek a segélykiáltásokra felébredt emberek is, de az ucca már fures volt és a rejtélyes támadó, aki ki akarta rabolni az uriaszonyt, eltűnt a sötétségben.

— Veszettkutya garázdálkodik a Marosparton. Tegnap két veszettkutvamarás történt az aradi Marosparton, ahol egy veszettkutya megmarta Novac Péter és Nicoara Miklós, az aradi városi műhely alkalmazottait. Mindkettőt a cluj Pasteur-intézetbe szállították.

— Nemzetközi sakkverseny Budapesten. Budapestről jelentik: A nemzetközi sakkversenyre, mely szeptember 20-án kezdődik, Capablanca, Spielmann, Kmoch, Steiner és Widmar is beneveztek.

— Sirkőavatás. Néhai Berkovits Izidor alvácai fürdőtulajdonos sirkőfelszentelése vasárnap, folyó hó 9-én lesz megtartva Vata de Jas (Alváca) fürdőn.

— Acsev-nyugdíjasok figyelmebe. A szeptember havi nyugdíj az állomási fizető pénztárnál f. hó 10. és 11-én fizetetik. Az elnökség.

— Dr. Memete D., a poliklinika főorvosa, tanulmányi szabadságáról visszaérkezett, rendeléseit újból megkezdte Str. Moise Nicoara (Petőfucca) 10. szám alatt.

— Olcsón bérelhet Kerpel könyvtárába.

— Sámson Jakab uri szabó (uj Neumanház) őszi szövetkülönlegességei beérkeztek.

Folyik a nyomozás

a zsigmondházi gyilkosság ügyében

(Arad, szeptember 5.) Általános megröbbenést keltett Ujaradon és Zsigmondházaán a tegnapi éjszaka történt megrendítő gyilkosság, amelynek áldozata Popl János zsigmondházi csász. Mint jelentették, a gyilkosságot fegyveres emberek követték el, akiknek nyoma rejtélyesen eltűnt az ujaradi hid közelében. A mai nyomozás megállapította, hogy helytálló az a feltevés, hogy a gyilkosok Aradra szöktek. De nem a hidon át jutottak a városba, hanem a Hellasz sportklub épületénél átgázoltak a Maroson, az alig derékig érő vízben.

A mai kihallgatások alkalmával kiderült, hogy Popl Jánost már régen fenyegették azzal, hogy ha tovább is üldözi a szőlőtulajdonokat, elteszik láb alól. A rendőrségnek sikerült pontos személyleírást kapni arról a gyanús emberről, aki tegnap délután elment Popl lakására és megfenyegette az éjszaka meggyilkolt csász. fiát és feleségét.

A személyleírás alapján megindult a nyomozás, amely előreláthatólag eredménnyel fog végződni. Érdekes, hogy ezelőtt pár esztendővel szintén rejtélyes gyilkosság történt Zsigmondházaán és a tetteseket még a mai napig sem sikerült kézrekeríteni. Jelenleg azonban a nyomozásnak pontosabb adatok állnak rendelkezésére, mert tudják, hogy a tettet fegyveres emberek követték el és az egyik gyilkos személyleírása a nyomozó hatóságok kezében van.

Érdekes bonyodalom egy régen bérbeadott városi szőlő körül.

A város kevesli a harminchárom évvel ezelőtt megállapított bért és Goldschmidt Sándor bankártól el akarja venni a bérletet.

(Arad, szeptember 5.) Fogas kérdés került ma véleményezésre az aradi városi ügyészi hivatalhoz, ahol voltaképpen nemcsak jogi, hanem mezőgazdasági kérdésben kell véleményt adnia dr. Jegesi Károly városi főügyésznek. A vita Aradváros szőlője körül folyik, amelyet évtizedek óta Goldschmidt Sándor aradi bankár bir bérbe és amelyet a város most vissza szeretne kapni a bérleti szerződés lejártáig. Az érdekes ügy részletei a következők:

Pontosan 33 esztendővel ezelőtt a város vezetősége Aradváros határában egy huszonhat holdas, parlagon heverő területet adott bérbe Goldschmidt Sándor bankárnak azzal, hogy a bérbevett területet szőlővel tartozik beültetni és a negyven esztendőre szóló bérleti szerződés lejártával, azaz 1935. szeptember 30-ikán termőképes állapotban köteles átadni a városnak. Azóta a szőlő a bankár birtokában állott. A szerződés értelmében jelenleg Goldschmidt Sándor, huszonkétezer lej évi bért fizet, ami aránylag csekély összegnek látszik. Ezen a véleményen van Aradváros jelenlegi vezetősége is, amely módot keresett arra, hogy a szőlő visszakérüljön birtokába.

A szerződés értelmében a városnak jogá-

Tizenhatévi fegyházra ítelték a siriai hitvesgyilkost.

Neamti Savu agyonverte feleségét, hogy ne kelljen tartásdíjat fizetnie. — A gyilkos körümszakadtól tagadt a mai főtárgyaláson.

(Arad, szeptember 5.) Sötét hátterű és a falusi ember nyers anyagiasságára rávilágító bünperben tartotta meg ma délelőtt a főtárgyalást az aradi törvényszék dr. Rumontanu-Jonescu tanácsa. A vádlottak padján egy siriai (világosi) földműves ült Neamti Savu, kis-kés kopaszodó, negyvenéves fiatal férfi, aki élénken figyeli a körülötte történő dolgokat, de látszik, hogy nem sokat ért a sok kérdésből és feleletből, ami a tárgyaláson elhangzik. Az a vád Neamti ellen, hogy ez év április 9-ének hajnalán az istállóban agyonverte feleségét, hitvesgyilkosságot követett el. Neamti tagadta bűnösségét és állhatatosan azt hangoztatta, hogy feleségét a lovak taposták agyon. A tanuvallomások és a vizsgálat adatai azonban egészen más képet mutatnak. Ezek szerint körülbelül a következőképp rekonstruálható a világiosi tragédia.

Neamti Savu már régebbi idő óta rosszul élt feleségével. Brutális, nyers paraszt volt, verte az asszonyt, úgy, hogy el is választották őket egymástól. Ekkor az asszony beperelte 70.000 lej tartásdíjért volt férjét és a pert meg is nyerte. Neamti, csak hogy ne kelljen neki fizetni és esetleg eladni valamit földjéből, kibékölt és megint összeköltözött az asszonnyal. Ez röviddel az ominózus április 9-ike előtt történt. Az asszony sorsa nem sokat változott a visszatérés után, ura époly rosszul bánt vele, mint azelőtt, sőt elhatározta, hogy végez vele. Április 9-én hajnalban, amikor az asszony az istállóban tartózkodott, a férj valami kemény tárggyal (hogy mivel, azt nem lehetett pontosan megállapítani) leütötte az asszonyt és formálisan agyonverte. Tizenöt ütést mért a szerencsétlen nőre, míg az kiszívódott. Ezután a holttestet egy ló alá fektette és megostorozta az állatot, hogy az összerugja az asszonyt és így az a színe legyen a dolognak, mintha a ló taposta volna agyon. A szomszédok hallották az asszony segélykiáltásait és az orvosi kitélet kétséget kizáróan igazolta, hogy Neamtinén csupán egy helyen van körugástól származó sérülés a mellén, azok a sérülések azonban, amelyek halálát okozták, egy kemény tárggyal való ütésektől származnak.

Savou ügyész vádbeszéde után dr. Sárbu György védő tartotta meg nagyhatású védőbeszédét, majd délután félkettőkor a bíróság kihirdette az ítéletet, amely szerint a törvényszék Neamti Savut előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölésért 16 évi fegyházzal sújtja. A törvényszék súlyosító körülménynek vette, hogy Neamti törvényes hitvesét ölte meg enyhítő körülménynek viszont a gyilkos

ban áll minden évben inspekción tartani a szőlőben. Az idej inspekción körút alkalmával Dirlea Vazul gazdasági tanácsos megállapította, hogy a szőlővenyigék közé a tulajdonos kukoricát és burgonyát ültetett. Erről jelentést tett az Interimár bizottság legutóbbi ülésén, ahol kijelentette, hogy ez a szőlőskert termőképességét csökkenti. Miután pedig Goldschmidt Sándor kötelezettséget vállalt arra, hogy a szőlőt termőképesen adja át 1935-ben a városnak, — mondotta a tanácsos — megszegte a szerződést azzal, hogy burgonyát és kukoricát ültetett a szőlőtőkék közé. Az ülésen több felszólalás történt az alacsony bérösszeg ellen, miután azonban erre vonatkozólag a város — a szerződés értelmében — semmitsem tud tenni, elhatározták, hogy Dirlea Vazul gazdasági tanácsos jelentését a városi főügyész hivatalhoz terjesztik át véleményezés végett. A főügyésznek kell megállapítania, vajon szerződésbontó ok-e a kukorica és burgonya ültetése és amennyiben a döntés, illetve véleményezés a város javára szólna, megteszik a törvényes lépéseket a szerződés megsemmisítésére és a szőlő visszavételére. Városi körökben érdeklődéssel várják a döntést.

büntetlen előéletét és igen alacsony fokú kulturáltságát tekintette. Az ügyész súlyosbításért, a védő pedig enyhítésért felelkezett.

Kisebb baleset érte a Szimplont.

Miért késelt tegnap a bucuresti-i Szimplon. — Egy felszakadt vaslemez majdnem katasztrófát okozott a vasúti hidon.

(Timisoara—Temesvár, szeptember 5.) Az Aradi Közlöny mai számában beszámolt arról, hogy a bucuresti-i Szimplon, amelynek déli tizenkét óra után három perccel kellett volna befutnia Timisoarára, több óra késéssel érkezett be. Rémhírek terjedtek el a városban és sokan tudni vélték, hogy a Szimplont szerencsétlenség érte. Mára kiderült, hogy tulajdonképpen csak egy kisebb jelentőségű kisiklásról van szó. A kisiklás Titu és Matasari állomások között történt körülbelül ötven kilométer távolságban a fővárostól. A Szimplon szokott menetsebességével haladt az éjszakában, amikor az említett állomások közötti vasúti hidra érkezett. Itt történt a baleset, amelyet a hid egyik meglazult vaslemeze okozott. Ezt a lemezt, úgy látszik, elfelejtették leszedezni és ennek következtében a sebesen haladó mozdony hamuladájába akadt, amely felszakította és magával rántotta a lemezt, de az összeütközés következtében a mozdony kisiklott. A kisiklást természetesen heves rázkódítás követte, amely alaposan megijesztette a vonat közönségét, amelynek a nagy rázkódítás pillanatában rögtön a prahovai halálhid esete jutott az eszébe. Szerencsére azonban az utasoknak az ilyenkor elkerülhetetlen kisebb sérüléseken, zúzódásokon és horzsolásokon kívül komolyabb bajuk nem is lett.

Az éjszakában így is rendkívül hosszú időt vett igénybe a mozdony sínreemelésének munkálata és ezért késelt a Szimplon olyan aggasztóan hosszú időig. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy kinek a gondatlansága idézte elő a balesetet.

— RÁDIÓMŰSOR. Csütörtök, szeptember 6. Wien—Graz. (Romániai Idő.) 17.15. Hangverseny. — Berlin. 23.30. Táncczene. — Boroszló. 22.30. Vidám est. — Leipzig. 21.15. Schubert-művek. — Milánó. 21.50. Operaelőadás. — München. 20.15. Dalest. — Nápoly. 21.50. Operaelőadás. — Pozsony. 22.30. Hangverseny. — Prága. 21.10. Hangverseny. — Róma. 21. Operaelőadás. — Zágráb. 21.35. Kvartett. — Budapest. 10.30, 13 és 16. Hírek, közigazgatás. 18.45. Magyar dalok. 20.30. Művészet. 23.30. Gramofonzene.

KÖZGAZDASÁG.

Nagy hossz a newyorki tőzsdén.

Harc a spekulánsok és a bankok között.

Newyorkból jelentik: Az itteni értéktőzsdén ismét nagyarányú spekulációk kezdődtek meg. Hír szerint formális harc fejlődött ki a milliomos spekulánsok és a szövetségi bankok között. Az előbbieket hatalmas anyagi erejüket egy újabb hosszra akarják felhasználni, a pénzintézetek pedig már nyár eleje óta azon fáradoznak, hogy a tőkét az ipar fejlesztésére fordíthassák. A kihelyezési kamatlab 7 és fél százalékra emelkedett, az árfolyamok tovább emelkednek és a részvényforgalom 2.140.000 darabra emelkedett a legutóbbi tőzsdénapon.

Az elmúlt hét volt különben a legélenkebb üzleti hét június óta a newyorki tőzsdén. A tendenciát főleg azok a megnyugtató hírek támasztották alá, amelyek az Egyesült-Államok iparának és kereskedelmének kedvező helyzetéről számolnak be, de nagyban hozzájárult a hosszhoz az is, hogy az Egyesült-Államok 310 legfontosabb vállalata a tiszta jövedelemnek átlagosan 8 százalékos emelkedését mutatta ki 1928. első felére.

Zürichben 3.15.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Szeptember hó 5.)
Kifizetések: Berlin 39.50, Newyork 166.50, London 809.50, Páris 6.52.50, Milánó 8.75, Prága 4.94.50, Budapest 29.10, Zágráb 2.93.50, Bécs 23.52, Zürich 32.10. — Árú: Márka 39.50, dollár 165.50, angol font 800, francia frank 6.70, olasz lira 8.80, cseh korona 5, pengő 29.20, dinár 2.90, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — Pénz: Márka 39, dollár 165, angol font 795, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.90, pengő 29, dinár 2.85, osztrák schilling 23.35, svájci frank 31.50. — Irányzat: szilárd.

Zürichi tőzsdényítés. (Szeptember hó 5.)
Berlin 123.75, Amsterdam 208.20, Newyork 519.25, London 2520, Páris 20.29, Milánó 27.18, Prága 15.39, Budapest 90.54, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.15.50, Varsó 58.20, Bécs 73.18.

Zürichi tőzsdézárlat. (Szeptember hó 5.)
Berlin 123.72.50, Amsterdam 208.22, Newyork 519.25, London 2519.75, Páris 20.28, Milánó 27.19, Prága 15.39, Budapest 90.53.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.15.50, Varsó 58.20, Bécs 73.18.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Szeptember hó 5.)
Devizák: Páris 6.46, Berlin 39.30, London 800.50, Newyork 164.70, Milánó 8.64, Zürich 31.80, Prága 4.90, Bécs 23.35, Budapest 28.90, Varsó —. — Valuták: Napoleon 643, márka 39.30, léva 1.24, török lira 0.86, angol font 800, francia frank 6.53, svájci frank 32.20, olasz lira 8.72, drachma 2.15, dinár 2.90, dollár 163,

lengyel zloty 28.65, osztrák schilling 23.60, pengő 29.10, cseh korona 4.94.

Levine kalandjai Európában.

A párisi rendőrség La Costa pilótával együttlétartóztatta és repülőgépiüket zár alá vette.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Ugyanazzal a hajóval, amellyel Kellogg államtitkár elhagyta Európát, utazott Levine, az ismert oceánrepülő is, aki teljesen feladta újabb oceánrepülési tervét. Levine elindulása azonban nem ment simán. A rendőrség előzőleg La Costával együttlétartóztatta, azon a címen, hogy nincsen utlevelük. A repülőgépet ugyanekkor lefoglalta a rendőrség. Levine nagy nehezen előkotorászta utlevelét, mire szabadon engedték. Az utolsó pillanatban érte utól Levine a hajót, amely már kezdte horgonyait felszedni. La Costát továbbra is felügyelet alatt, repülőgépiüket pedig zár alatt tartják.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Superfosfát

műtrágya megrendelhető és 100 kgos tételekben is kapható itteni vezérképviselőnél:

„Mezőgazdák”

Kereskedelmi Részvénytársaságnál

Aradon. 1089 Telefon 468

Főtér közepén

(Minorita templommal szemben)

nagy üzlet-

helyiség,

azonnalra kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Izr. Leányinternátus

felvesz a fővárosi tanévben beírók növendékeket. Kétféle ellátás, állandó tanári felügyelet, családias nevelés. Prospektussal szolgál STEINER INTERNATUL p. FETE EVREI ARAD, Strada Popa I. Russu 3.

Pályázat.

A Chişineu-Criş Pádureni iparoskör 1928. október 1-re italkimérőli állásra pályázatot hirdet. Nőss reflektánsok pályázata ezidei működés megjelölése mellett, 1928. szeptember 16-ig déli 12 óráig az iparoskör elnökéné Chişineu-Criş-en elfogadtatik. Feltevések ugyanott megtudhatók.

Üzlethelyiség

a város központjában

azonnalra

kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

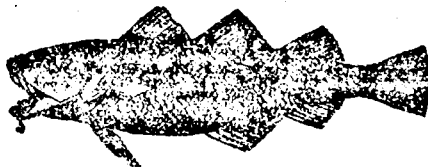
Friss dunai hal

kapható csütörtökön.

Pénteken ÉLŐ MAROSI HAL

LUTTWAK JÓZSEF

üzletében, volt Asztalos S.-u. 4. A piacon vásárlók okvetlen figyeljék a LUTTWAK-éknál tábláját, mert csak az ott vásárolt halakért vállal felelősséget. 4778

Belváros szivében

az uccal részen beépítetlen szép nagy telekkel, az udvari részen négy 1 szoba, konyha lakással bíró ház áron alul, 325.000 lejért eladó.

Bővebbet Kiss Lajos „Uranul” irodájában, városkázával szemben, volt Józsefherceg-ut 1. szám, I. 4772

Házfelket keresek

a belvárosban, vagy ennek környékén.

Arad, Strada Mărăşeşti 10. (volt Kossuth-u.) I. ajtó. 2798

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20—30.

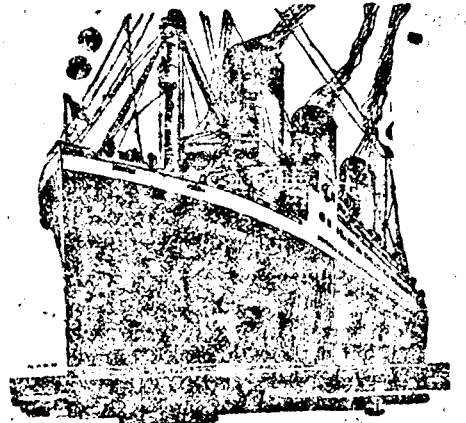
Minden modern kényelemmel berendezve.
Külföldi étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

ÉRETTSÉGIRE

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít:

3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Amerikába utazók

menjenek csak

az egyedüli német társasággal a Hamburg — Südamerikanische Dampfschiffahrts Gesellschafttal, melynek hajói csak délamerikai kikötőkben kötnek ki.

Argentiniába,

Braziliába és Uruguaiba

Canadába és az Egyesült Államokba pedig a

„Baltic Amerika Linie”-vel.

KLEIN GYULA ügynöksége Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. A villamos állomás közelében. 4349

Bankkölesönöket

házakra és földekre pengőben 12% kamattal vagy lejben legolcsóbban — hosszabb időre — azonnal folyósíttatok.

Haász Albert

irodája Arad, Str. Eminescu 12, (Deák Ferenc u.)

Ügyes elárusítónót,

aki önállóan kiszolgál, szakismeretekkel rendelkezik és mindhárom nyelvet bírja, azonnal alkalmazunk női konfekció üzletünkben.

Ajánlatok: Fenyvesi és Samuel címre Braşov 4684

Hirdessen a 43 éves fennálló

Aradi Közlönyben

Női kabátokban és szőrmebundákban feltűnően olcsó vásár:

Drep de chin ruhák ... Lei 1500-tól
 Divatköpeny gyapju toekés kelmeből ... Lei 1200-tól
 Jasha kabátok ... Lei 1600-tól
 Jakis téli kabátok divat szőrmevel ... Lei 1700-tól

PLESZ GYULA

női felöltő és szőrmeáruházában, a színház hátsó bejáratával szemben

Női téli kabátok divat szőrmevel Lei 1900-tól
 Szövet ruhák ... Lei 600-tól
 Silelektra bunda ... Lei 6500-tól
 Divatbundák ... Lei 8000-tól

Kérem a címre figyelni!

Saját érdekében győződjön meg utólréghetetlen versenyképességéről!

Kérem a címre figyelni!

Hálószoba, ebédlő, konyha, leányszoba

berendezéseket komplett összeállításban azonnal szállít,
 kényelmes fizetési feltételek mellett garanciával

CSILLAG BUTORRAKTÁR

A R A D, Strada Muresianu 2. szám. (Nádor-ucca és Boros Béni-tér sarok.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8. Melve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóle hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel íránt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszleveleket ellátott kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok, leveles levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

VIDÉKI, vagyonmal rendelkező urinő, 40 év körüli, csinos, barna, házastársat keres. Választ „Boldogság” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4765

ALKALMAZÁS.

FOGÁSZATI rendelésbe kézikönyv keresetők. Hállamassék A. Str. Consistoriu 11. 4748

VILLANYSZERELŐT állandó munkára magas fizetéssel keresek. Gáspár Árpád, Strada Horia 2. 4788

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIPUTÓ LEÁNYT jó bizonyítvánnyal felvesz Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MAGÁNOS vidéki ur keres egy jobb megbízható, szolid szobakénevet. Ajánlatok „Állandó otthon” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába küldendők. 4764

JOBB leány ajánkozik uricsaládhoz. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4767

PERFEKT román, magyar nyelvtudásu gépirónót felveszek délutánra is. Dr. Weil ügyvéd Str. Eminescu No. 4. 10505

LAKÁS.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

FILÁTÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU, elegánsan butorozott szobát keresek teljes ellátással eset leg fürdőszoba használatl a város központjában. Ajánlatokat „U” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4766

URIASZONY középiskolai leánykát teljes ellátással fogad. Német, francia, román nyelven segítség-zongora használat. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4592

OKTATÁS.

ZONGORAÓRÁT adok jutányosan. Ugyanott gyakorolni is lehet. Str. I. Russu Sirlanu 18. 4751

VÉTEI ÉS ELADÁS.

ELADÓ modern orvos Irrigator és egy barna matt fenyőágy. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4763

MEGBIZOIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.) 1000

FÉRFIRUHÁK magas alakra, kitűnő állapotban eladó. Volt Erzsébet-körut 36. I. em. bal. 4770

SZŐNYEGEK, vitrinek, antik butorok, ebédlő, háló, szalon berendezések, fotelok, székek, kredencek, festmények, tükrök, antik órák, vázák, girandolok, lámpák, íróasztalgarnitúrák, íróasztalok, porcellánok, kékkeretek, perzsa és silsikin bundák, férfi öltönyök, antik asztali lámpák, Jóka! összes művei, gobelinek, kézi munkaképek, bronz figurák faltilak, tea asztalka, szakácskönyvek stb. eladó. Salgóné, bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u) 1. 1000

JÓKARBAN levő ebédlő és hálószoba konyha felszereléssel olcsón eladó Str. Eminescu 27. 10505

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ablakunknál lesben áll a Halál, Végünk van ha csápjja beienk talál.

Esőcsatornák és esővízes hordók, szennygödörök és álló mocsarak a tenyészhelyei a zizegő, csipő és lázthordó szúnyogoknak Szabadítsuk meg otthonunkat és szereteteinket a bestiák kínzásától és a malária-veszélytől. Öljük meg őket gyorsan és könnyedén — permetezzünk Flit-et.

Hítelés percek alatt megtisztítja otthonunkat a kórokozó legyek, szúnyogok, darazsak, poloskák, svábbogarak, hangyák, bolhák és tetvek tömegétől. A Flit kitűrkészíti azokat a legelrejtettebb zugokat, ahol a rovarok búvóhelyeiken tenyésznek és ott elpusztítja petéiket. Hítelés megöli a molyokat és lárváikat, amelyek lyukat rágnak a szövetekbe. Flit megövi a ruhaneműeket. Használata könnyű. Nem hagy foltot. Világhírű tudósok tökéletesítették a Flit-rovarirtót. Biztos pusztulást hoz a rovarokra, de teljesen ártalmatlan emberre és háziállatra. Mindenütt kapható.

Elpusztulnak: legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák.

Óvakodjunk az utáztatóktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!

Kizárólagos vezérképviselő: Drogherie Standard Bucurasi, 2. Strada Zaritor

Figyelem! Élő friss dunai hal

harca, ponty, keesege, tek és süllő kapható M. Abramoviei-nál Strada Matel Corvin 1. (volt Hunyady-ucca), Gyógyszertár mellett.

HÁROMLAKÁSOS

ház a volt Thököly-tér közelében elfoglalható 3 szoba, előszoba, fürdőszobás lakással, azonkívül egy 3 szobás és egy kétszobás lakással kivándorlás miatt olcsón eladó. Továbbá a volt Aulich Lajos-uccában 3 lakásos jókárban levő ház 300.000 leért sürgősen eladó. Kizárólagos megbízott Györfly „Mures” irodája Str. Unirel 13. 15303

Járási székhelyen

német centrumban levő régi nagyforgalmu

fakereskedés

ingatlanl együtt előnyös feltételek mellett

eladó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4655

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Őszi férfi szövet-divatújdságaink megérkeztek. Marinkás és Czegka

volt Szabadság-tér 21. Kérjük raktáraink megtekintését minden vételkötelezettség nélkül, OLCSÓ ARAK!

Nem szorul reklámra. Fogalom Aradon. Köztudomásu dolog. Aradban egyetlen specialis irodánk — megbízhatóság, korrektség és gyorsaság tekintetében közszert — AMELY KIZÁRÓLAG UTLEVÉL VI. ZUM. UTAZÁSI ÜGYEKEL ÉS KÜLÖNFÉLE MEGBIZÁSOK GARANTÁLT SIKERŰ ELINTÉZÉSÉVEL FOGLALKOZIK. Mielőtt vizumot venne, saját érdekében keresse fel irodámat, ahol dímentes felvilágosításokat adok és leclősseget vállalok az olcsó és zavartalan utazásért. Utólagos fizetés. KÜNSTLER VIZUMIRODA ARAD, Bul. Reg. Mar. a 22. telefon 86. Dacia szállóval szemben.